

ÎNCHEIERE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
Judecători

Valeriu Doagă,
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Inspectoratul de Poliție Bălți,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Margarint
Vasile împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Tanselit” Societate pe
Acțiuni, Inspectoratul de Poliție Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova,
Stolearciuc Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015,

C O N S T A T Ă :

La 17 august 2013, Margarint Vasile a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Comisariatului municipal de Poliție Bălți (actualmente Inspectoratul de
Poliție Bălți) și CIA „Transelit” SA cu privire la repararea prejudiciului material și
moral (f. d. 2-3, vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia D/D 03/06-2011-BL (RCA) cu
privire la plata despăgubirii de asigurare a CIA „Transelit” SA, i-a fost refuzat în
achitarea despăgubirii de asigurare, din motiv că persoana asigurată Stolearciuc
Andrei nu a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea accidentului
rutier din 02 septembrie 2010.

Solicită încasarea de la CIA „Transelit” SA a prejudiciului material în sumă
de 236 250 lei și a prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei. La 08 mai 2014,
Margarint Vasile a depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva
Ministerului Justiției al RM, CIA „Transelit” SA, Stolearciuc Andrei cu privire la
repararea prejudiciului material și moral (f. d. 85, vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 05 septembrie 2010 a avut loc un
accident rutier în rezultatul căruia automobilul său de model „Opel Combo” cu
numărul de înmatriculare SG AL 966, în timpul staționării a fost tamponat de
automobilul de model „Mercedes C-120” cu numărul de înmatriculare ED BC 891,

care era condus de Stolearciuc Andrei. Vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Margarint Vasile, care a fost sancționat cu o amendă în mărime de 40 unități convenționale, ceea ce constituie 800 lei. Susține că la data de 20 septembrie 2010, a contestat procesul-verbal și decizia emisă de către agentul constatator, procesul contravențional fiind încetat prin hotărârea Judecătorei Bălți din 14 februarie 2011.

Argumentează că, pîrîtul Stolearciuc Andrei la momentul producerii accidentului rutier deținea polița de asigurare AK0042381 din 28 decembrie 2009 eliberată de CIA „Transelit” SA dar din motivul că Stolearciuc Andrei nu a fost recunoscut vinovat, compania de asigurări a refuzat să întocmească dosarul de daune și să-i restituie despăgubirile de asigurare suportate.

Invocă că s-a adresat la procuratură, la compania de asigurări și la Ministerul Afacerilor Interne în vederea soluționării cazului dat. Prin urmare, la data de 05 martie 2013 pîrîtul Stolearciuc Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, iar compania de asigurări a decis unilateral valoarea pagubei autoturismului reclamantului în sumă de 2533 lei, însă susține că pentru reparația automobilului a suportat cheltuieli în sumă de 4465 lei, fapt ce se confirmă prin actul de prestare a serviciilor de reparație eliberat de SA „Autocompact-Nord”.

Consideră că tergiversarea examinării cauzei se datorează toleranței agentului constatător, iar prejudiciul material și moral pentru acțiunile acestuia urmează a fi încasat de la Ministerul Justiției al RM.

Solicită reclamantul, prin cererea de chemare suplimentară, încasarea de la Ministerul Justiției al RM a sumei de 535,8 lei cu titlu de prejudiciul material apărut în urma inflației și 6000 lei cu titlu de prejudiciul moral, încasarea de la CIA „Transelit” SA a prejudiciului material în sumă de 1932 lei, încasarea de la Stolearciuc Andrei a prejudiciului moral în mărime de 6000 lei și încasarea de la pîrîți a cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate la examinarea acțiunii civile.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 10 decembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Inspectoratul de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile prejudiciul moral în sumă de 3000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 lei. În rest pretențiile au fost respinse (f. d. 160-166, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că, cerințele invocate în acțiune se încadrează în prevederile legii.

La 31 decembrie 2014, Inspectoratul de Poliție Bălți a depus cerere de apel nemotivată, iar la 31 ianuarie 2015 și cererea de apel motivată împotriva hotărîrii primei instanțe solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 168, f. d. 173).

La 12 ianuarie 2015, Margarint Vasile a depus cerere de apel nemotivată, iar la 18 februarie 2015 și cererea de apel motivată împotriva hotărîrii primei instanțe solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și încasarea de la pîrîți

a cheltuielilor suportate la judecarea pricinii în cauză conform cererii de chemare în judecată (f. d. 170, f. d. 187).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015, a fost admis apelul depus de Inspectoratul de Poliție Bălți.

S-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Bălți din 10 decembrie 2014 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Margarint Vasile împotriva CIA „Transelit” SA, Inspectoratul de Poliție Bălți, Ministerul Justiției al RM și Stolearciuc Andrei privind repararea prejudiciului material și moral, în partea referitoare la admiterea parțială a pretenției lui Margarint Vasile și încasarea de la Inspectoratul de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei, cât și a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în sumă de 1000 lei, și în această parte s-a emis o nouă hotărîre, prin care a fost încasat din contul Inspectoratului de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile prejudiciul moral în sumă de 3000 lei și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în sumă de 1000 lei. În rest hotărîrea a fost menținută.

Totodată, a fost respinsă cererea de apel înaintată de Margarint Vasile (f. d. 43, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant și-au găsit parțial reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului iar argumentele formulate în cererea de apel sunt în parte întemeiate.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 17 august 2016, Inspectoratul de Poliție Bălți a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii înaintate.

În motivarea recursului, acesta a indicat că, decizia instanței de apel a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu încălcarea normelor de drept procedural.

Totodată, mai invocă recurentul că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului.

Studiind temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil, fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 CPC.

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015, fost admis apelul depus de Inspectoratul de Poliție Bălți. S-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Bălți din 10 decembrie 2014 în cauza civilă la cererea

de chemare în judecată înaintată de Margarint Vasile împotriva CIA „Transelit” SA, Inspectoratul de Poliție Bălți, Ministerul Justiției al RM și Stolearciuc Andrei privind repararea prejudiciului material și moral, în partea referitoare la admiterea parțială a pretenției lui Margarint Vasile și încasarea de la Inspectoratul de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei, cât și a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în sumă de 1000 lei, și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, prin care a fost încasat din contul Inspectoratului de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile prejudiciul moral în sumă de 3000 lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în sumă de 1000 lei. În rest hotărârea a fost menținută.

Inspectoratul de Poliție Bălți, invocând ilegalitatea deciziei instanței de a declarat recurs. Concomitent recurentul a solicitat și repunerea în termen a cererii de recurs.

În conformitate cu decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrative al Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, a fost respinsă cererea Inspectoratului de Poliție Bălți cu privire la repunerea în termenul de declararea a recursului depus asupra încheierii Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, prin care a fost respinsă cererea cu privire la explicarea deciziei Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015 - decizie contestată la moment cu recurs.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, cererea de recurs a Inspectoratului de Poliție Bălți, depusă împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015, este în afara termenului de declarare a recursului, or, recurentul a cunoscut cu certitudine despre existența deciziei contestate, încă din momentul în care a solicitat explicarea acesteia, iar repunerea în termen este inaplicabilă la caz.

Cu toate acestea, contrar prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, Inspectoratul de Poliție Bălți, a depus cererea de recurs doar la 17 august 2016, respectiv, mult peste termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 434 alin. (2) CPC, termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit. Iar, art.56 alin.(3) CPC, prevede expres că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Inspectoratul de Poliție Bălți, depunând recursul la 17 august 2016 a exercitat dreptul de atac cu omiterea termenului legal și recursul acestuia urmează a fi declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se

subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Inspectoratul de Poliție Bălți cunoscând cu certitudine despre decizia instanței de apel din 23 octombrie 2015, nu a manifestat diligența necesară pentru a depune recursul în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra admisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că Inspectoratul de Poliție Bălți a declarat recurs în afara termenului de 2 luni care este de decădere și nu poate fi restabilit, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv va încălca principiul securității raporturilor juridice și va duce în mod inevitabil la o nouă condamnare a Republicii Moldova de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (cauza Pîrnău și alții vs. Republica Moldova din 31 ianuarie 2012).

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarant de către Inspectoratul de Poliție Bălți ca inadmisibil, fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 CPC.

În conformitate cu art. 433 lit. b), art. 434, 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E:

Recursul declarat de către Inspectoratul de Poliție Bălți se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea